

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ปริศนาคำทาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ปริศนาคำทาย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย คือปัญหาหรือคำถามซึ่งผู้ถามอาจจะถามตรง ๆ หรือถามทางอ้อม คำถามอาจจะใช้ถ้อยคำธรรมดา หรือจะมีสัมผัสแบบ ภาษาร้อยกรองก็ได้ ภาษาที่ใช้ใช้นั้นเป็นภาษาสั้น ๆ ง่าย ๆ กระชับความ แต่ยากแก่การตีความในตัวปริศนาอยู่บ้าง ส่วนคำตอบ มักจะเป็นสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันในสมัยนั้น ๆ และในบางคำถามมักจะมีเค้าหรือแนวทางสำหรับคำตอบ ซึ่งผู้ตอบจะต้องใช้ความสังเกต ความคิดและไหวพริบในการคิดหาคำตอบ

ลักษณะของปริศนาคำทาย

๑. นิยมใช้คำคล้องจองกันโดยไม่กำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค เป็นข้อความสั้น ๆ กะทัดรัดหรืออาจผูกเป็นปริศนากลอน ซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนทำให้จำได้ง่าย
๒. เนื้อหานั้นมักจะนำมาจากสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เช่น ของใช้ คน สัตว์ ผัก พืช เวลา สถานที่ เครื่องใช้ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เซาว์ ปัญญา ฯลฯ
๓. จำนวนข้อความคำถามจะมีความสั้นยาวไม่เท่ากัน คือ อาจจะมีเพียงตอนเดียว สองตอน สามตอน หรือมากกว่านี้ แต่ข้อความทุกตอนจะเป็นการบอกคำตอบอยู่ในตัวเป็นนัยๆ ซึ่งเมื่อนำคำตอบมารวมกันจะเป็นลักษณะของสิ่งที่ทายนั่นเอง
๔. ไม่นิยมถามตรง ๆ แต่จะใช้สิ่งเปรียบเทียบ
๕. มีการทำทายให้ผู้ไขปริศนาพยายามคิด

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้เล่นได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ขบขัน เป็นการพัฒนาจิตใจให้แจ่มใส
๒. ฝึกให้ผู้เล่นเป็นผู้มีนิสัยช่างสังเกต ช่างคิด ฉลาดเฉลียวในการฝึกปัญญาของผู้เล่น
๓. ผู้เล่นจะได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น สำนวนภาษา สังคมวิทยาและธรรมชาติวิทยา
๔. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๕. เป็นการสร้างความสามัคคีสร้างมนุษยสัมพันธ์ในหมู่ผู้เล่นอีกด้วย
๖. เป็นการพัฒนาการใช้ภาษา
๗. เป็นการฝึกให้มีไหวพริบ เขวี้ยง ปัญญาดี

ประเภทของปริศนาคำทาย

๑. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น
อะไรเอ๋ยเขียวชอุ่มพุ่มไสวไม่มีใบมีแต่เม็ด=ฝน
๒. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช เช่น
อะไรเอ๋ยต้นเท่าครกใบปรกดิน= ตะไคร้
๓. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์ เช่น
อะไรเอ๋ย สี่เท้าเดินมาหลังคามุงสังกะสี = เต่า
๔. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ เช่น
อะไรเอ๋ย ข้างโน้นก็เขาข้างนี้ก็เขาเรือสำเภาเล่นตรงกลาง = กี่ทอผ้า
๕. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอวัยวะ เช่น
อะไรเอ๋ยไม่ใกล้ไม่ไกลมองเห็นรำไร = จมูก
๖. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับศาสนา-ประเพณี เช่น
อะไรเอ๋ย หัวเป็นหนามถามไม่พูด = พระพุทธรูป
๗. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับวรรณกรรม เช่น พระรามชอบสีอะไร = สีดา
๘. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับเขาวงกต เช่น อะไรอยู่บนฟ้า = วรรณยุกต์โท